

Arkkist. n. 299/4.6.1996

LIETO VANHALINNA AITTAMAKI

Kertomus rautakautisen kalmiston
kaivauksesta

1. - 22.6.1995

Marja Sipilä

SISÄLTÖ:

ARKISTOTIEDOT	s. 2
1. TUTKIMUKSEN TAUSTAA	s. 3
2. MITTAUS-, DOKUMENTOINTI- JA KAIVAUSMENETELMÄT	s. 4
3. KAIVAUSHAVAINNOT	s. 5
4. LÖYDÖT	s. 7
5. NÄYTTEET	s. 10
6. YHTEENVETO JA TULKINTA	s. 10
LIITTEET 1 - 7	

Tutkimuksen laatu, kenttätöaika: Rautakautisen kalmiston
kaivaus 1. - 22.6.1995

Kunta: Lieto

Vanha kunta:

Kylä: Vanhalinna

Tila/tontti: Vanhalinna 1:102

Paikannimet ym.: Aittamäki

Maanomistaja(t): Turun Yliopistosäätiö

Maanvuokraaja(t):

Karttalehti 1043 12 LITTOINEN painettu vuonna 1981

x= 6709 36

z= 31,38 - 32,10 m mpy

y= 1576 12

kork.järj. N 43

Löydöt: TYA 621: 1 - 163

Diariointipvm . .1996

Valokuvat: Mustavalkonegatiivit TYA 21143 - 21163,
diapositiivit TYA 265: 1 - 20

Aikaisemmat dokumentit: Hautio - Lähdesmäki, inv.kert.
1992; Salminen - Lähdesmäki, inv.kert. 1993; Hautio,
kaiv. kert. 1993; Hakanpää et.al., kaiv.kert. 1994;
Korkeakoski-Väisänen, kaiv.kert. 1995A

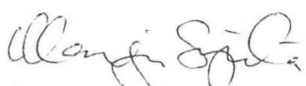
Aikaisemmat löydöt: TYA 606: 1 - 34, TYA 597: 1 - 1052,
TYA 613: 1 - 1391 ja TYA 620: 1 -

Muut viitteet: Lähdesmäki 1995, An Early Roman Iron Age
Urn Burial in Vanhalinna, Lieto, Karhunhammas 16, Turku

Sisältö: 9 sivua tekstiä	2 valokuvaluetteloa
8 karttaliitettä	- pinnakkaiskopiota
1 karttaluetteloa	21 negatiivia
1 valokuvaliitettä	20 diakuvaa
(7 sivua, 13 kuvaa)	3 muuta liitettä, mitä
	luettelot maa- ja hiilinäytteistä
	kaavio pinta-, pintataso- ja pohjavaaitusluvuista

Päiväys ja allekirjoitukset

Turku ssa 7.2.1996

Marja Sipilä
HuK, kaivausjohtaja

Ulla Lähdesmäki
FK, kaivausten valvoja

1. TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Liedon Vanhalinnan Aittamäen rautakautisen kalmiston alueella suoritettiin kaivauksia 1.-22.6.1995. Kaivausten johtajana toimi HuK Marja Sipilä ja valvojana Vanhalinnan museon intendentti Ulla Lähdesmäki. Kaivaus toteutettiin Turun yliopiston arkeologian osaston, Vanhalinnan museon, Turun Yliopistosäätiön ja Liedon kunnan yhteistyönä. Tutkitun alueen laajuus on 18 m². Osittain samanaikaisesti järjestettiin Aittamäellä Turun yliopiston arkeologian oppiaineen opetuskaivaukset lehtori Kristiina Korkeakoski-Väisäsen johdolla. Opetuskaivausalueita kutsutaan kaivausalueeksi 1995 A ja tässä kertomuksessa käsiteltävää kaivausta kaivausalueeksi 1995 B. Kaivausalueet rajautuivat toisiinsa yhdeltä sivulta. Kaivaus-, dokumentointi- yms menetelmissä pyrittiin mahdollisimman yhdenmukaiseen käytäntöön.

Liedon Vanhalinnassa alkoi 1992 Vanhalinnan museon intendentti Ulla Lähdesmäen johdolla Turun yliopiston arkeologian osaston ja Vanhalinnan museon yhteinen projekti, jonka tarkoituksena on selvittää inhimillistä toimintaa linnavuoren lähiympäristössä esihistoriallisella ajalla. Aittamäen kalmisto löytyi inventoinnissa vuonna 1993. Siitä on tutkittu vuosina 1993 ja 1994 tutkimuskaivauksin yhteensä 98 m² alue. Kalmistolla on todettu olleen kaksi käyttöperiodia: vanhemman roomalaisajan B2-periodi (100-175/200 jKr) ja viikinkiaika, etenkin 900- ja 1000-luku. Niiden väliseltä ajalta ei ole löytöjä. Vanhemman roomalaisajan hautamuotoja edustavat hartsitiivisteurna, luukuopat, mahdollinen esineetön ruumishauta ja mahdollisesti toistaiseksi tutkimaton latomus. Viikinkiajalla hautauksia on tehty polttokenttäkalmistoon, joka on osin rikkonut vanhemman kalmiston rakenteita. Kummankaan käyttöperiodin osalta ei ole toistaiseksi pystytty selvittämään kalmiston laajuutta.

Vuoden 1995 kaivausten keskeisimmäksi tutkimusongelmaksi on asetettu kalmiston jatkumisen selvittäminen aikaisemmin tutkitusta alueesta luoteeseen. Muita mielenkiintoisia seikkoja ovat vanhemman käyttöperiodin erilaisten hautamuotojen sekä nuoremman ja vanhemman käyttöperiodin keskinäisten suhteiden tarkempi selvittäminen.

Kaivausjohtaja palkattiin Turun Yliopistosäätiön myöntämällä apurahalla. Kaivauksilla työskenteli kaivajina kahdeksan Liedon kunnan palkkaamaa koululaista: Satu Aalto, Johanna Björklund, Pauli Kantomäki, Juha Nieminen, Kati Rannikko, Toni Rindell, Jukka Viikeri ja Pirjo Väisänen. Kenttätöaika oli kolme viikkoa, minkä lisäksi kaivausjohtajan jälkityöaika oli viisi viikkoa. Viikottainen työaika oli 38,25 h. Kaivajat työskentelivät kahden viikon työjaksoissa yhteensä 73 työpäivää. Lehtori Kristiina Korkeakoski-Väisäsen johdolla opetuskaivausryhmä suoritti kaivausalueen paalutuksen ja avusti mittaus- ym tehtävissä ja jälkityökurssin oppilaat osallistuivat karttojen puhtaaksi piirtämiseen.

2. MITTAUS-, KAIVAUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT

Korkeuskiintopisteenä kaivauksilla käytettiin alueelle 1993 siirrettyä kiintopistettä, jonka korkeus on 31,81 m mpy. Se on merkitty keltaisella maalilla kaivausalueen kaakkoispuolella olevaan kalliopaljastumaan. Vaaituskojeella oli kiinteä, kaivauksen 1995 A kanssa yhteinen paikka kaivausalueen eteläpuolella. Kojeen taakselukema oli 0,77 m ja korkeus 32,58 m mpy. Kenttädokumenteissa käytettiin vaaituksissa eteenlukemia, jotka muunnettiin jälkityövaiheessa lopullisiin dokumentteihin absoluuttisiksi korkeuksiksi.

Kaivausalueeksi paalutettiin 18 m² alue, jonka kaakkoisreuna rajautuu 1993 ja 1994 kaivausalueisiin ja lounaisreuna kaivausalueeseen 1995 A (Kartta 1). Paalutus suoritettiin mittojen avulla 1 m välein. Kaivausalue liitettiin samaan koordinaatistoon aikaisempien kaivausten kanssa. Koordinaatistossa x kasvaa luoteeseen ja y koilliseen. Merkinnällä 2103/3144 tarkoitetaan 1 m x 1 m kaivausruutua, joka on nimetty ruudun eteläkulman koordinaattien mukaan.

Kaivauksen aluksi poistettiin lapioin 3-15 cm vahvuinen pintakerros, jonka alta paljastunut taso on pintataso. Tämän jälkeen kaivamista jatkettiin lastoilla noin 8 cm kerroksissa. Kiveystä poistettiin kaivauskerrosten mukaisesti. Kaikki kaivettu maa seulottiin silmäkooltaan 4-8 mm seuloilla. Koko alue kaivettiin yhtenäisenä tasokaivauksena 3. tasoon asti. Ruudut 2102/3144, 2103/3144 ja 2104/3144 kaivettiin edelleen tasokaivauksena 4. tasoon. Muilta osin kaivettiin 3. tasossa näkyneet värjäymät kuopalle. Kaivauskerrokset vastaavat kaivauksen 1995 A kerroksia, mutta eivät ole suoraan verrattavissa vanhempiin kaivauksiin.

Oletettujen ruumishautojen kohdalta ja ympäriltä kaivettiin 3. tason jälkeen lastoilla 3-5 cm kerros, jolloin värjäymät erottuivat selkeästi ympäröivästä puhtaasta maasta tasossa 3a. Tämän jälkeen ne kaivettiin kuopalle. Hartsitiivisteurnan ympäristö alueelta x= 2104,10-2105,00 ja y= 3143,60-3144,20 kaivettiin 4. tasoon, minkä jälkeen urnan kohta ja sen luoteispuoleinen värjäytynyt maa kaivettiin kuopalle. Kaikki hartsitiivistekehän sisällä ollut maa otettiin talteen. Se seulottiin jälkitöiden yhteydessä seulasarjalla ja palanut luu, hartsitiiviste ja kuona nypittiin erilleen.

Kaivausalueen kulmiin jätettiin kaivauksen päätyttyä paikalleen koordinaattipaalut. Alueen entisöi Museoviraston hoitoryhmä tutkija Teija Tiitisen johdolla.

Kaivausalue vaaittiin kunkin ruudun kulmista ja keskeltä ennen kaivausta, pintatasossa, kussakin kaivaustasossa ja pohjaan kaivettuna (Liite 4, Kartat 3-5). Dokumentointi tapahtui valokuvaamalla mustavalkonegatiivi- ja diapositiivifilmille (Liitteet 5-7). Tasot 1, 2 ja 3 piirrettiin mittakaavassa 1:20 ja hartsitiivisteurna ja oletetut ruumishaudat mittakaavassa 1:10 (Kartat 3-7). Kaivausalueen luoteis- ja koillisprofiilit dokumentoitiin piirtämällä (Kartta 8).

Löydöt otettiin talteen kaivauskerroksittain 50 cm x 50 cm löytöruudun mukaan. Merkinnällä 2103,5/3144,0 tarkoitetaan löytöruutua, joka on nimetty ruudun eteläkulman koordinaattien mukaan. Hartsitiivisteurnalle, keramiikka- ja savitiivistekeksittymille samoin kuin mahdollisuuksien mukaan metalleille, lasi(massa)lle ja hartsitiivisteelle mitattiin lisäksi tarkat löytökoordinaatit ja -korkeudet. Löytöjä säilytettiin ennen jälkitöitä paperipusseissa tai hapotto- maan silkkipaperiin pakattuina laatikoissa. Jälkitöiden yhteydessä massalöydöt pestiin kevyesti siveltimellä harjaten, kuivattiin, luettelointiin ja siirrettiin varastointia varten muovipusseihin. Löydöt luettelointiin konservoimattomina. Vanhalinnan museon tiloissa säilytetyistä löydöistä katosi ennen luettelointia toistaiseksi selvittämättömällä tavalla pronssinen ja hopeinen hevosenkenkäsolkki (TYA 621:87 ja 117). Näiden löytöjen kuvaukset ovat osin muistin varaisia ja osin valokuviiin perustuvia, löytötiedot ovat tarkasti dokumentoituja.

3. KAIVAUSHAVAINNOT

Ennen kaivausta ei tutkitulla alueella ollut näkyvissä mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Maanpinnalta oli lähes kaikki kasvillisuus raivattu tai kulunut pois aikaisempien kaivausten yhteydessä. Maanpinta oli tasainen, pohjoiseen nouseva. Kiviä ei ollut näkyvissä. Alueen N-kulmassa ja ruudussa 2100/3144 oli kaksi isoa kantoa ja keskeemmällä kaivausalueella lisäksi muutamia pieniä. (Neg. 21143-2144, Liite 7)

Pintakerros muodostui pääosin turpeesta ja humuksesta, jonka paksuus oli 2-10 cm. Alueen NE-osassa oli paikoin 10 cm vahvuinen kerros läiskittäin värjäytynyttä hiekkaa. Kyseessä oli aikaisempien kaivausten irtomaakasan pohja. Sen alla oli normaali turve- ja humuskerros. Pintatasossa tuli ruudussa 2104/3143 näkyviin kallio. Kaivausalueen SW-reunan ruuduissa näkyi harvakseltaan kiviä. Maa oli kauttaaltaan vielä humuksen sekaista. (Neg. 21145-21146)

Ensimmäisessä kerroksessa maa oli vielä etenkin kaivausalueen luoteisessa puolikkaassa humuksen sekaista. Humuksen alla oli kauttaaltaan vaihtelevan paksuinen, noensekainen kerros. Vahvimmillaan se oli alueen E-osassa jopa 15 cm ja heikoimmillaan W-osassa. Ruudussa 2102/3145 näkyi pyöreähkö, \varnothing 40 cm läiskä sekoittunutta maata, joka lienee vanhan koekuopan kohta (Salminen 1993, koekuoppa 17). Ruuduissa 2100/3144 ja 2101/3142 ja näistä pohjoiseen tuli esille harmaaksi värjäytynyt hiekka. Kaivausalueen S-kulmassa, alueella $x = 2101,0-2103,4$ $y = 3142,0-3143,6$ oli 1. tasossa näkyvissä harvahkoa kiveystä. Kivet olivat pyöreäkulmaisia, \varnothing 10-40 cm. Muualla kaivausalueella oli harvassa yksittäisiä kiviä. Jo edellisessä tasossa alueen NW-reunassa paljastuneen kallion lisäksi tuli tasossa 1, ruudussa 2103/3142, kaivausalueen 1995 A reunassa ja ruudussa 2100/3145 esille kallio. (Neg. 21147-21148, Liite 7, Kartta 3)

Toiseen tasoon mennessä paljastui lähes koko kaivausalueelta harmaaksi värjäytynyt hiekka. Sitä oli suurimmassa osassa aluetta 5-20 cm paksuudelta. Paikoin sen alta tuli jo esille puhdas, vaaleanruskea hiekka. Nokimaa jatkui edelleen koordinaattipaalun 2102/3145 kohdalla olleen kiven E-puolella ja kaivausalueen E-kulmassa. S-kulmassa kiveys muodostui selvärajaiseksi ja 1. tasoa tiheämmäksi. Kiviä oli myös muualla. Erityisesti alueella $x = 2102,0 - 2105,0$ $y = 3144,0 - 3146,5$ oli 3. kerrokseen jatkuen runsaasti pyöreitä, \varnothing 5-20 cm kiviä, joiden kohdalla harmaaksi värjäytynyt hiekka vaihtui puhtaaseen, vaaleanruskeaan hiekkaan. Kyseessä lienee luontainen hiekkamoreenikivikko. (Neg. 21150-21152, Liite 7, Kartta 4)

Kolmannessa tasossa oli lähes koko kaivausalue puhdasta, vaaleanruskeaa hiekkaa. Kaivausalueen E- ja W-kulmissa sekä ruudussa 2102/3144 jatkunut värjäytynyt maa liittyyneen viereisten kallioiden ja kivien aiheuttamiin painumiin. Koordinaattipisteiden 2101/3144 ja 2103/3144 kautta kulkenut värjäytyneen hiekan juova, jossa oli hiiltä, on ilmeisesti juuren aiheuttama. Ruudussa 2102/3145 näkyi erittäin selvästi vanhan koekuopan kohta tummana, humuksensekaisena läiskänä (Neg. 21153). Ruuduissa 2102-2104/3144 jatkui moreenikivikko. Se loppui ennen 4. tasoa, johon alue kaivettiin. (Neg. 21154-21155, Liite 7, Kartta 5)

Yksi kerros eteläkulman kiveystä poistettiin 3. kaivauskerroksessa. Sen alta paljastui kaakko-luode -suuntainen, noin 70 cm leveä ja 200 cm pitkä, päistä pyöreä kiveys. Kivet olivat tiiviisti ladottuja ja pääosin \varnothing 10-20 cm. Maa kiveyksen kohdalla ja sen NW-pään ulkopuolella oli harmaaksi värjäytynyttä hiekkaa. Kiveyksen kohta kaivettiin tästä eteenpäin mahdollisena ruumishautana ja siitä käytetään nimeä hauta a. Kiveys oli yhdessä kerroksessa. Sen poiston jälkeen, 3-5 cm 3. tason alapuolella tasossa 3a, haudan a värjäymä oli selvärajainen, muodoltaan epäsäännöllinen, päästä pyöristyvää, 45-55 cm leveä ja vähintään 135 cm pitkä. Sen NW-puolella havaittiin toinen, osaksi haudan a kanssa päällekkäinen värjäymä, mahdollinen ruumishauta b. Hauta b oli kivetön, lähes pohjois-etelä -suuntainen, muodoltaan epäsäännöllisen mallinen, 50-70 cm leveä ja 155 cm pitkä. Molemmat haudat olivat löydöttömiä. Niiden täytemaa ei eronnut havaittavasti ylempien kerrosten harmaaksi värjäytyneestä hiekasta. Haudan a pohjalla maa oli tahmeaa ja verrattavissa tältä osin 1974 tutkittuun mahdolliseen ruumishautaan. Haudan b reunoilla, erityisesti itäreunalla, oli värjäytyneen maan alaosassa hieman hiiltä. Molempien hautakuoppien pohja oli melko tasainen, reunoilta pyöristyvää. Haudan a syvyys tasosta 3a oli 9-12 cm ja alkuperäisestä maanpinnasta 36-39 cm ja haudan b syvyys tasosta 3a 5-15 cm ja maanpinnasta 33-43 cm. Haudan b S-pää oli N-päätä syvempi ja se jatkui hautaa a syvemmälle. Sen muoto muuttui hieman säännöllisemmäksi haudan a pohjatason alapuolella ja sen pituus oli enää 145 cm. (Neg. 21156, 21158-21159, 21163, Liite 7, Kartta 7)

Alueella $x = 2104,2 - 2105,0$ $y = 3143,6 - 3144,2$, välittömästi kallion NE-puolella ja aivan kaivausalueen reunassa oli 3. tasossa harmaaksi värjäytyneen hiekan alue, jonka ulkoreunalla pyöreät, \varnothing 10-20 cm, kivet ja muutama hiekkakivilaaka

näyttivät muodostavan kehän. Ylemmissä kerroksissa kohta oli kivetön. Värjäymä jatkui tasossa 4, mutta kiviä oli vähemmän, enimmäkseen aivan kallion reunalla. Huomiota herättäviä olivat muutamat pystyyn asetetut hiekkakivilaa'at ja latteellaan oleva, kolmiomainen, keskeltä haljennut hiekkakivilaaka värjäymän SE-reunalla. Värjäytyneestä maasta löytyi 4. kerroksesta pronssispiraali, lasimassahelmi, vähän hartsitiivistettä, melko paljon palanutta luuta, kaksi mahdollista kvartsi- ja yksi kivilaji-iskos. Näyttää ilmeiseltä, että siihen oli vielä sekoittunut viikinkiaikaisen käyttöperiodin aineistoa. Neljännen tason alapuolelta alueelta löytyi enää palanutta luuta. Hiekkakivilaa'an alta paljastui osittain ehjä hartsitiivistekehä ja runsaasti palanutta luuta. Hartsitiivistekehän ehjä osa sijaitsi heti laakakiven alla, astian pohjaa vasten ollut reuna ylöspäin. Palanut luu oli pääasiassa hartsitiivistekehän sisäpuolella. Hautausta oli rikkonut sen NW-puolitse kulkenut puun juuri, joka oli ilmeisesti siirtänyt urnan päällä ollutta laakakiveä noin 5 cm alkuperäiseltä paikaltaan, rikkonut hartsitiivistekehää ja levittänyt palanutta luuta urnasta lounaaseen. Värjäytynyt maa loppui kohta laakakiven alla lukuunottamatta hartsitiivistettä ja palanutta luuta sisältänyttä, puhtaassa maassa ollutta kuopannetta, joka oli muodoltaan neli- tai suorakulmainen, tasapohjainen, kulmista pyöristytävä, kooltaan 16 x 16-18 cm ja syvyydeltään 5 cm. (Neg. 21157, 21160-21162, Liite 7, Kartta 6)

4. LÖYDÖT

Suurin osa pintakerroksesta, 1., 2. ja 3. kaivauskerroksesta tulleista löydöistä on liitettävissä kalmiston viikinkiaikaiseen käyttöperiodiin. Aineistossa dominoivat korut ja keramiikka. Muita löytöryhmiä ovat rautanaulat- ja niitit, hartsitiiviste, palanut savi, palanut luu ja mahdolliset kvartsi-iskokset. Roomalaisaikaiseen käyttöperiodiin kuuluvia hautaantimia ei tavattu muutamaa mahdollista kvartsi-iskosta lukuun ottamatta. Moderneja löytöjä oli vähän: hevosenkenkä, joka oli juuttunut puunjuurten väliin ruudussa 2101,0/3144,0, ja muutama lasitetun keramiikan pala 1. kerroksesta (TYA 621:88, 119).

Löytöjä tuli koko kaivausalueelta ja kaikista kaivauskerroksista, sekä humuksen sekaisesta maasta että harmaaksi värjäytyneestä hiekasta. Niiden vertikaalinen ja horisontaalinen levintä vaihteli merkittävästi laadun ja määrän suhteen. Pintakerroksesta löytyi yksi pronssispiraali, rautanaula, jonkin verran keramiikkaa, palanutta savea, melko runsaasti palanutta luuta sekä mahdollisia kvartsi-iskoksia. Löydöt olivat keskittyneet selvästi ruutujen 2102/3144 ja 2102/3145 alueelle ja niiden ympäristöön, missä lienee sijainnut aikaisempien kaivausten irtomaakasa. Lähes kaikki esinelöydöt tulivat 1. ja 2. kerroksesta koordinaattipisteiden 2101/3143, 2104/3146 kautta vedetyn linjan länsipuolelta. Kaivausalueen S-kulman kiveyksellä ei näytä olevan yhteyttä löytöjen levintään. Yksittäisiä hartsitiivisteen paloja löytyi kaksi (TYA 621:46, 95).

Keramiikkaa löytyi 1.-2. kerroksesta enimmäkseen kaivausalueen N-kulmasta ja kahdesta lähekkäisestä keskittymästä kaivausalueen keskeltä. Muuten yksittäisiä keramiikan paloja löytyi 1.-2. kerroksesta vähän. Palanutta luuta löytyi hartsitiivisteurnaa ja sen ympäristöä lukuun ottamatta eniten pintakerroksesta. Alemmissä kerroksissa palaneen luun määrä oli huomattavasti pienempi. Kolmannessa kerroksessa kaikki löydöt olivat vähäisiä ja loppuivat kokonaan 4. kerroksessa paitsi ruudussa 2104,5/3143,5. Ainoastan kvartsia on 3. kerroksessa enemmän kuin muissa kaivauskerroksissa.

Kaivausalueelta löytyi kaksi rullapäistä hevosenkenkäsolkettä: hopeinen (TYA 621:117) ja pronssinen (TYA 621:87). Rullapäiset hevosenkenkäsolkjet on ajoitettu yleisesti merovinkiajan lopulta ristiretkiaikaan. Ko soljet ajoittuvat viikinkiajalle - hopeinen materiaalin ja pronssinen neulan leveän kannan perusteella lähinnä 1000-luvulle. Edelliselle ei löydy läheistä vastinetta. Sen rullan ovat muihin hopeisiin solkiin verrattuna poikkeuksellisen kapeat ja lyhyet (Liite 7/7). Jälkimmäiselle on vastine ainakin Euran Luistarista (hauta 390:4398)¹ ja Maskun Humikkalasta (hauta 37:22)².

Muita pronssiesineitä kaivausalueelta löytyi sormuksen katkelma (TYA 621:58), ketjun katkelma (TYA 621:67), poikkeileikkaukseltaan kolmikulmaisesta nauhasta kierrettyä spiraaliputkea (TYA 621:18) ja spiraaleja (TYA 621:19, 63, 73, 108, 116, 118, 126, 129, 140). Sormus on tehty poikkeileikkaukseltaan kolmikulmaisesta vartaasta. Siinä ei ole ajoitettavia piirteitä. Pronssiketju on paksua, kaksirivistä ketjua. Yksinkertaisia, 7-20 mm pitkiä pronssipiraaleita löytyi kaivausalueen W-osasta 6 kpl 2. kerroksesta, yksi 4. kerroksesta ja yksi pintakerroksesta. Erillään muista löydöistä oli 2. kerroksesta ruudusta 2101,0/3144,0 löytynyt pronssikierre ja sen yhteydestä löytyneet spiraalin katkelmat. Vastaavia tunnetaan viikinkiaikaisista yhteyksistä mm Köyliön Köyliönsaaresta³, Euran Osmanmäestä⁴ ja Luistarista⁵, missä niitä on löydetty kahdesta ruumishaudasta vainajan pään läheltä. Löytöjä on verrattu latvialaisiin naisten pääkoristeisiin. Lisäksi löytyi kaksi epämääräistä, sulanutta pronssinpalaa (TYA 621:59, 84).

Löytyneet rautaesineet ovat niittejä (TYA 621:119, 130) tai nauloja (TYA 621:15, 42, 68, 111, 123, 149, 150). Naulat ovat takomalla valmistettuja. Osa niistä saattaa olla kalmistoa nuorempia, koska ne löytyivät hieman sekoituneista pinta- ja 1. kerroksesta.

Ruudusta 2103,0/3142,5, 1. kerroksesta löytynyt tynnyrin mallinen kultafoliohelmi (TYA 621:85) ajoittuu viikinkiajan lopulle. Se on muodoltaan ja kooltaan täysin vastaava Euran

¹ Lehtosalo-Hilander, Pirkko-Liisa 1982. Luistari I The Graves, SMYA 82:1. S. 480, Plate 118.

² Museovirasto, arkeologian osasto, top.arkisto XM 8656.

³ Kivikoski, Ella 1973. Die Eisenzeit Finnlands Bildwerk und Text. S. 140, Abb. 113B.

⁴ Ks. ed.

⁵ Lehtosalo-Hilander, Pirkko-Liisa 1982. Luistari II The Artefacts, SMYA 82:2. S. 163.

Luistarista¹ ja Köylön Köyliönsaaren kalmisto C:stä² löydettyjen kanssa. Lisäksi löytyi vaaleansinisen, läpikuultavan lasihelmen paloja (TYA 621:94, 32), keltainen lasimassahelmi (TYA 621:140) ja 4 kpl todennäköisesti sulaneita lasimassahelmiä (TYA 621:43-45, 94).

Tyypiltään esihistoriallista keramiikkaa löytyi yhteensä 918,9 g. Yli 600 g siitä tuli kahdesta vierekkäisestä keskittymästä, jotka ovat peräisin samasta astiasta (TYA 621:89). Mahdollisesti samaan astiaan kuuluvat palat TYA 621:91, 92 ja 112. Astia on ollut s-kierteisellä nyöripainanteella koristeltu, tasapohjainen ja kyljestään jyrkästi profiloitu. Siinä on sekoitteena vähän melko karkeaa maasälpärouhetta. Ilmeisesti toisesta, melko runsas- ja karkeasekoitteisesta, suorareunaisesta ja tasapohjaisesta astiasta ovat peräisin kaivausalueen N-kulmasta löytyneet keramiikan palat (TYA 621:130, 131, 150-156, 158). Huomion arvoinen on vielä ruudusta 2100,0/3144,0 löytynyt pala (TYA 621:1), jolle on vastine vuoden 1993 kaivauksesta. Palassa on puolet astian pohjan keskellä olleesta kuopanteesta. Se on väriltään ruskeaa, laadultaan tiivistä, hieno sekoitteista, kiillotettua keramiikkaa.

Palanutta savea löytyi kaivausalueen eri osista, erityisesti sen länsikulmasta, pintakerroksesta 2. kerrokseen asti. Osa siitä on luultavasti tiili- tai punasavikeramiikkamurskaa, osa on jo 1993 löytyneeseen verrattavaa savitiivistettä (esim. TYA 621:55).

Palanutta luuta löytyi 34,9 g lukuunottamatta hartsitiivisteurnan yhteydestä löytyneitä luita. Luu löytyi tavallissimmin yksittäisinä, pieninä paloina, 1.-3. kerrokseen ja erityisesti kaivausalueen SW-osaan keskittyneenä.

Kvartsia löytyi kaikista kaivauskerroksista. Osa siitä on mahdollisesti luontaiseen moreeniin kuuluvaa, mutta muutamat palat ovat iskoksia (esim. TYA 621:5, 48). Yksi kivilaji-iskos löytyi ruudusta 2104,5/3143,5 4. kerroksesta (TYA 621:147).

Ruudusta 2104,0/3143,5 löytynyt hautaus oli tehty puuurnaan, jonka hartsitiiviste oli säilynyt (TYA 621:142, 160). Tiivistettä on ollut astian pohjan ja reunan liitoksessa sekä reunan pystyliitoksessa. Astian koko on ollut noin 12 x 12 cm ja muoto nelikulmainen, kulmista pyöristetty. Astian pohjassa puun syyt ovat olleet samansuuntaisia, kyljissä pohjan taitteen suuntaisia. Nelikulmaiselle puuurnalle ei löydy vastinetta suomalaisista kärsämäentyypin haudoista. Hautauksen yhteydestä saatiin talteen palaneita luita 387 g (TYA 621: 143-145, 161). Ne olivat melko huonosti palaneita, osaksi hyvin pieniksi rikkoutuneita. Kaikkia vainajan luita ei liene laitettu uurnaan. Palaneen luun lisäksi uurnassa oli huokoista, tummanharmaata, kovaa kuonamaista ainetta (TYA 621:162). Sen alkuperä on selvittämättä, mahdollisesti aine on erittäin kovassa kuumuudessa palanutta luuta. Uurnassa oli lisäksi kaksi pientä mahdollista kvartsi-iskosta (TYA 621:163).

¹ Lehtosalo-Hilander, Pirkko-Liisa 1982. Luistari II The Artefacts, SMYA 82:2, s. 138.

² Cleve, Nils 1978. Skelettgravfältet på Kjuloholm i Kjulö II, SMYA XLIV:2, s. 127-128.

5. NÄYTTEET

Maanäytteitä otettiin mahdollisten ruumishautojen täyte-
maasta tason 3a alapuolelta, lähes pohjatasosta. Molemmista
haudoista otettiin haudan keskeltä pituussuuntaan sarja
näytteitä 20 cm välein. Uloimmat näytteet (a1, a13, b1,
b10) on otettu hautakuoppien ulkopuolelta. Näytteet ovat
kooltaan n. ¼ l. Keramiikkakeskittymästä ruudusta 2103/3144
otettiin n. 1 l maanäyte, joka on toimitettu dosentti
Terttu Lempiäiselle paleoetnobotanista analyysiä varten.
Hartsitiivisteurnan sisältä talteen otettu maa, n. 1½ l,
säilytettiin luiden nyppimisen jälkeen samaa tarkoitusta
varten. Vertailunäytteeksi jätettiin 2. kerroksesta, ruu-
dusta 2103/3142, lasihelmen löytökohtaan ympäristöstä tal-
teen otettua maata n. ½ l. Maanäytteet kerättiin puhtain
kaivausvälinein muovipusseihin. (Liite 3)

Ruumishautojen maanäytteistä tehtiin fosfaattianalyysi
Eiditin spot-testillä. Näytteet reagoivat heikosti. Niiden
välillä ei ollut havaittavia eroja. Sen sijaan vertailu-
mielessä testattu hartsitiivisteurnan täytemaa (maanäyte
no 26) reagoi voimakkaasti ja lasihelmen löytökohtaan maa
(maanäyte no 24) ei ollenkaan.

Ruumishaudasta b kerättiin hiiltä mahdollista C¹⁴-analyysia
varten. Hiiltä saatiin talteen 6,06 g haudan itäreunalta
pisteiden 2102,70/3142,80 ja 2103,50/3143,30 väliseltä alu-
eelta värjäytyneen maan alaosaan, läheltä puhtaan maan
rajaa. Näyte otettiin talteen pinseteillä, kuivattiin ja
pakattiin alumiinifolioon ja muovipussiin. (Liite 2)

6. YHTEENVETO JA TULKINTA

Liedon Vanhalinnan Aittamäen kalmistosta tutkittiin kesällä
1995 alue, joka liittyy aikaisempiin, vuosien 1993, 1994 ja
1995, kaivausalueisiin. Tutkitulla alueella havaittiin
polttokenttäkalmistokiveystä ja kulttuurikerros, joiden
löydöt ajoittuvat viikinkiajan lopulle - lähinnä 1000-
luvulle, sekä yksi kärsämäentyypin uurnahauta ja kaksi
mahdollista, polttokenttäkalmistovaihetta vanhempaa ruumis-
hautaa. Tehdyt havainnot tai löydöt eivät muuta aikaisem-
pien tutkimuksien antamaa yleiskuvaa kalmiston luonteesta.
Kaikki löydöt on ajoitettavissa vanhemman roomalaisajan ja
viikinkiajan lopun käyttöperiodien puitteisiin. Myös
havaitut hautamuodot ovat kalmistossa ennestään tunnettuja.

Kalmiston topografiasta suoritettavat kaivaukset antavat uutta
tietoa. Varsinaista polttokenttäkalmistokiveystä havaittiin
vain pienellä alueella kaivausalueen S-kulmassa. Värjäyty-
nyttä maata oli koko kaivausalueella, mutta se ei ollut
kovin voimakasta missään. Runsaslöytöinen nokimaa, jota
1994 kaivausalueella oli monin paikoin, puuttui kokonaan.
Löytöjen määrä vähenee selvästi kalmiston 1993 tutkitulta
alueelta pohjoiseen päin. Luetteloitujen löytöjen (alanume-
roiden lukumäärä) suhde tutkittuun alueeseen (m²) oli 1993
43,8, 1994 18,8 ja nyt 9,1. Kaikkien kaivausten löydöistä

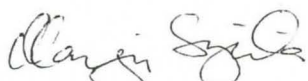
lukumääräisesti suurin osa liittyy myöhempään käyttö-periodiin, joten vaikuttaa ilmeiseltä, että tutkittu alue on viikinkiaikaisen kalmiston pohjoisreunaa. Sen sijaan aivan kaivausalueen NW-reunan tuntumasta löytynyt, kärsämäentyypin hauta ja mahdollisesti saman aikaiset ruumishaudat osoittavat roomalaisaikaisen kalmiston jatkuvan intensiivisenä.

Roomalaisaikaisten hautausten rikkoutumista viikinkiaikaisen käyttöperiodin aikana ei aikaisemmista kaivauksista poiketen havaittu. Ruumishaudan a kohdalla olleen kiveyksen suhdetta polttokenttäkiveyksenä pidettyyn kiveykseen tulisi tarkastella vertaamalla kaikkien tutkittujen alueiden karttoja keskenään. Eri käyttöperiodien välistä suhdetta pohdittaessa on mielenkiintoinen kohta hartsitiivisteurnan NW-puolella ollut värjäytyneen maan alue kivikehineen. Laakakivi, jonka alla hautaus oli, näyttää liittyvän kivikehään, mutta värjäytynyt maa ja löydöt siitä liittyvät viikinkiaikaiseen vaiheeseen. Onko roomalaisaikaisen hautauksen kohdalla ollut kuopanne, esimerkiksi haudan merkinä olleen paalun sija, joka on täyttynyt vasta viikinkiajalla? Vai onko viikinkiajalla kaivettu kuoppa sattumalta osunut aivan uurnahaudan viereen rikkomatta sitä? Viikinkiaikaista käyttöperiodia nuorempi kuopanne ei stratigrafisten havaintojen perusteella voi olla.

Roomalaisaikaisten eri hautamuotojen keskinäisiä suhteita ei voi kaivaushavaintojen perusteella selvittää. Sen sijaan oletetut ruumishaudat on mahdollista stratigrafisten havaintojen perusteella asettaa ikäjärjestykseen. Haudat ovat osittain päällekkäisiä, hauta b jatkuu hautaa a syvemmälle ja haudan a päällä ollut kiveys on ehjä haudan b kohdalla, joten hauta b on hautaa a vanhempi.

Mikäli jatkossa halutaan selvittää erityisesti roomalaisaikaiseen käyttöperiodiin liittyviä kysymyksiä, tutkimus olisi suunnattava kaivetusta alueesta luoteeseen, missä mahdollisesti on tutkittavissa useampia myöhemmältä käyttöperiodilta koskemattomina säilyneitä hautauksia. Eri hautamuotojen keskinäisiä suhteita ei voitane hautausten esineettömyyden ja alueellisen hajanaisuuden vuoksi selvittää kaivauksin, vaan luonnontieteelliset ajoitukset, esimerkiksi C^{14} -ajoitukset tutkituista ruumishaudoista ja uurnahautausten hartsitiivisteestä, ovat tarpeen.

Turussa 7.2.1996

Marja Sipilä
HuK, kaivausjohtaja

Ulla Lähdesmäki
FK, kaivausten valvoja

LIITE 1 Luettelo kaivauskertomukseen liittyvistä kartoista

- Kartta 1 Yleiskartta, MK 1:500 (Kartta 1, 1994)
- Kartta 2 Löytölevintäkartta 1995A ja 1995B, MK 1:20
- Kartta 3 Tasokartta: taso 1, MK 1:20
- Kartta 4 Tasokartta: taso 2, MK 1:20
- Kartta 5 Tasokartta: taso 3, MK 1:20
- Kartta 6 Yksityiskohtakartta: hartsitiivisteurna, taso 4, MK 1:10
- Kartta 7 Yksityiskohtakartta: ruumishaudat a ja b, 3a- ja pohjatasossa, MK 1:10
- Kartta 8 Leikkauskartta: kaivausalueen luoteis- ja koillisprofiili, MK 1:20

LIITE 2 Hiilinäyte

- 1 Ruumishauta b
x= 2102,70-2130,50 y= 3142,80-3143,30
z= 31,25-31,15 m mpy
Koko: 6,06 g

LIITE 3

Maanäytteet

Näyte nro	Näytteen koko	Näytteenotto kohta
1	¼ 1	Ruumishauta a, a1 (Kartta 7)
2	¼ 1	Ruumishauta a, a2 (Kartta 7)
3	¼ 1	Ruumishauta a, a3 (Kartta 7)
4	¼ 1	Ruumishauta a, a4 (Kartta 7)
5	¼ 1	Ruumishauta a, a5 (Kartta 7)
6	¼ 1	Ruumishauta a, a6 (Kartta 7)
7	¼ 1	Ruumishauta a, a7 (Kartta 7)
8	¼ 1	Ruumishauta a, a8 (Kartta 7)
9	¼ 1	Ruumishauta a, a9 (Kartta 7)
10	¼ 1	Ruumishauta a, a10 (Kartta 7)
11	¼ 1	Ruumishauta a, a11 (Kartta 7)
12	¼ 1	Ruumishauta a, a12 (Kartta 7)
13	¼ 1	Ruumishauta a, a13 (Kartta 7)
14	¼ 1	Ruumishauta b, b1 (Kartta 7)
15	¼ 1	Ruumishauta b, b2 (Kartta 7)
16	¼ 1	Ruumishauta b, b3 (Kartta 7)
17	¼ 1	Ruumishauta b, b4 (Kartta 7)
18	¼ 1	Ruumishauta b, b5 (Kartta 7)
19	¼ 1	Ruumishauta b, b6 (Kartta 7)
20	¼ 1	Ruumishauta b, b7 (Kartta 7)
21	¼ 1	Ruumishauta b, b8 (Kartta 7)
22	¼ 1	Ruumishauta b, b9 (Kartta 7)
23	¼ 1	Ruumishauta b, b10 (Kartta 7)
24	½ 1	Helmen löytöpaikka x=2103,80-2103,90 y= 3142,90-3143,00 z= 31,43 m mpy
25	1 1	Keramiikkakeskittymä x= 2103,60-2103,80 y= 3144,20-3144,45 z= 31,62-31,58 m mpy
26	1½ 1	Hartsitiivisteuurna x= 2104,29-2104,45 y= 3143,84-3144,00 z= 31,39-31,34 m mpy

LIITE 4

Kaavio kaivausalueen pinta-, pintataso- ja pohjavaaaitusluvuista

	3142	3143	3144	3145	3146
2105	31,65 31,55 31,36	31,74 31,65 kallio	31,84 31,76 31,48	31,95 31,89 31,52	32,10 31,95 31,86
	+ 31,60 31,51 31,28	+ 31,75 31,62 31,36	+ 31,81 31,72 31,45	+ 31,93 31,81 31,58	
2104	31,55 31,48 kallio	31,58 31,50 31,28	31,69 31,66 31,36	Kaivettu 4. tasoon 31,79 31,72 31,46	31,81 31,73 31,53
	+ 31,35 31,46 31,23	+ 31,63 31,54 31,31	+ 31,67 31,65 31,38	+ 31,73 31,64 31,44	
2103	31,50 31,46 31,22	31,57 31,50 31,15	31,66 31,60 31,32	31,67 31,60 31,30	31,74 31,65 31,42
	+ 31,51 31,46 31,17	+ 31,61 31,53 31,31	+ 31,63 31,57 31,27	+ 31,66 31,54 31,26	
2102	31,50 31,45 31,20	31,55 31,49 31,22	31,62 31,54 31,25	31,60 31,53 31,25	31,65 31,56 31,35
	+ 31,50 31,43 31,15	+ 31,58 31,47 31,25	+ 31,60 31,52 31,27	+ 31,57 31,45 31,26	
2101	31,44 31,38 31,15	31,51 31,41 31,19	31,62 31,49 31,25	31,47 31,44 31,21	31,54 31,45 31,28
			+ 31,42 31,39 31,18	+ 31,41 31,36 31,18	
2100			31,38 31,35 31,14	31,38 31,32 31,15	31,42 31,32 31,18

80,98 Pintavaaaitusluku
 81,09 Pintatason vaaitusluku
 80,99 Pohjavaaaitusluku
 (Korkeudet metrejä mpy)

+ Vaaituslukujen mittauskohta

| --- Kaivausalueen raja

LIITE 5

Luettelo kaivauskertomukseen liittyvistä mustavalkonegatiiveista:

Neg n:o TYA	Aihe	Kuvaus- suunta	Pvm
21143	Kaivausalue paalutettuna	SE	1.6.
21144	----	S	----
21145	Kaivausalue pintatasossa	SE	7.6.
21146	----	S	----
21147	Kaivausalue tasossa 1	SE	13.6.
21148	----	S	----
21149	Ryhmäkuva työntekijöistä		----
21150	Kaivausalue tasossa 2	S	15.6.
21151	----	SE	----
21152	----	NNW	----
21153	Vanhaksi koekuopaksi osoittautunut värjäymä ruudussa 2102/3145, taso 3	SW	----
21154	Kaivausalue tasossa 3	SE	20.6.
21155	----	S	----
21156	Kiveystä oletetun ruumishaudan kohdalla ruuduissa 2101/3142 ja 2102/3142 tasossa 3	SE	----
21157	Kiveystä hartsitiivisteurnan kohdalla ruudussa 2104/3143 tasossa 3	NW	----
21158	Oletettujen ruumishautojen värjäymät kaivausalueen SW-reunassa tasossa 3a, kiveys poistettu	SE	----
21159	Kuten ed.	NE	----
21160	Kiveystä ruudussa 2104/3143 tasossa 4, hartsitiivisteurnan löytökohta kuvan yläreunassa näkyvän hiekkakivilaa'an alla	NW	21.6.
21161	Hartsitiivistettä ja palanutta luuta sisältävä hautaus ruudussa 2104/3143	NE	22.6.
21162	Kuten ed.	NE	----
21163	Oletetut ruumishaudat kaivausalueen SW-reunassa pohjaan kaivettuina	SE	----

LIITE 6

Luettelo kaivauskertomukseen liittyvistä diapositiiveista:

Dia TYA 264:	Aihe	Kuvaus- suunta	Pvm
1	Kaivausalue paalutettuna ennen tutkimuksia	SE	1.6.
2	Kuten ed.	S	---
3	Kaivausalue pintatasossa	SE	7.6.
4	-----	S	---
5	Kaivausalue tasossa 1	SE	13.6.
6	-----	S	---
7	Kaivausalue tasossa 2	SE	15.6.
8	-----	S	---
9	-----	NNW	---
10	Kaivausalue tasossa 3	SE	20.6.
11	-----	S	---
12	Kiveystä oletetun ruumishaudan kohdalla ruuduissa 2101/3142 ja 2102/3142 tasossa 3	SE	---
13	Oletettujen ruumishautojen värjäymät kaivausalueen SW-reunassa tasossa 3a, kiveys poistettu	SE	---
14	Oletetut ruumishaudat kaivausalueen SW-reunassa pohjaan kaivettuina	SE	22.6.
15	Kiveystä hartsitiivisteurnan kohdalla ruudussa 2104/3143 tasossa 3	NW	20.6.
16	Kiveystä ruudussa 2104/3143 tasossa 4, hartsitiivisteurnan löytökohta kuvan yläreunassa näkyvän hiekkakivilaa'an alla	NW	21.6.
17	Hartsitiivistettä ja palanutta luuta sisältävä haudaus ruudussa 2104/3143	NE	22.6.
18	Kuten ed.	NE	---
19	Vanhaksi koekuopaksi osoittautunut värjäymä ruudussa 2102/3145, taso 3	SW	15.6.
20	Ryhmäkuva työntekijöistä vasemmalta alkaen: Juha Nieminen, Toni Rindell, Johanna Björklund, Pauli Kantomäki, Kati Rannikko, Marja Sipilä, Satu Aalto, Pirjo Väisänen ja Jukka Viikeri		13.6.

TYA 21144 kaivausalue paalutettuna ennen tutkimuksia, S
(vasemmalla kaivausalue 1995 A)

TYA 21148 kaivausalue tasossa 1, S

TYA 21150 Kaiuansalve tasossa 2, S
(Kaiuansalveon SW-raja merkitty
katkoviiivalla)

TYA 21155 Kaiuansalve tasossa 3, S

TYA 21156 oletetun ruumishaudan a
kiveystä tasossa 3, ruuduis-
sa 2101/3142 ja 2102/3142, SE

TYA 21158 ol. ruumishaudat tasossa 3a,
kiveys poistettu haudan a
kohdalta, SE

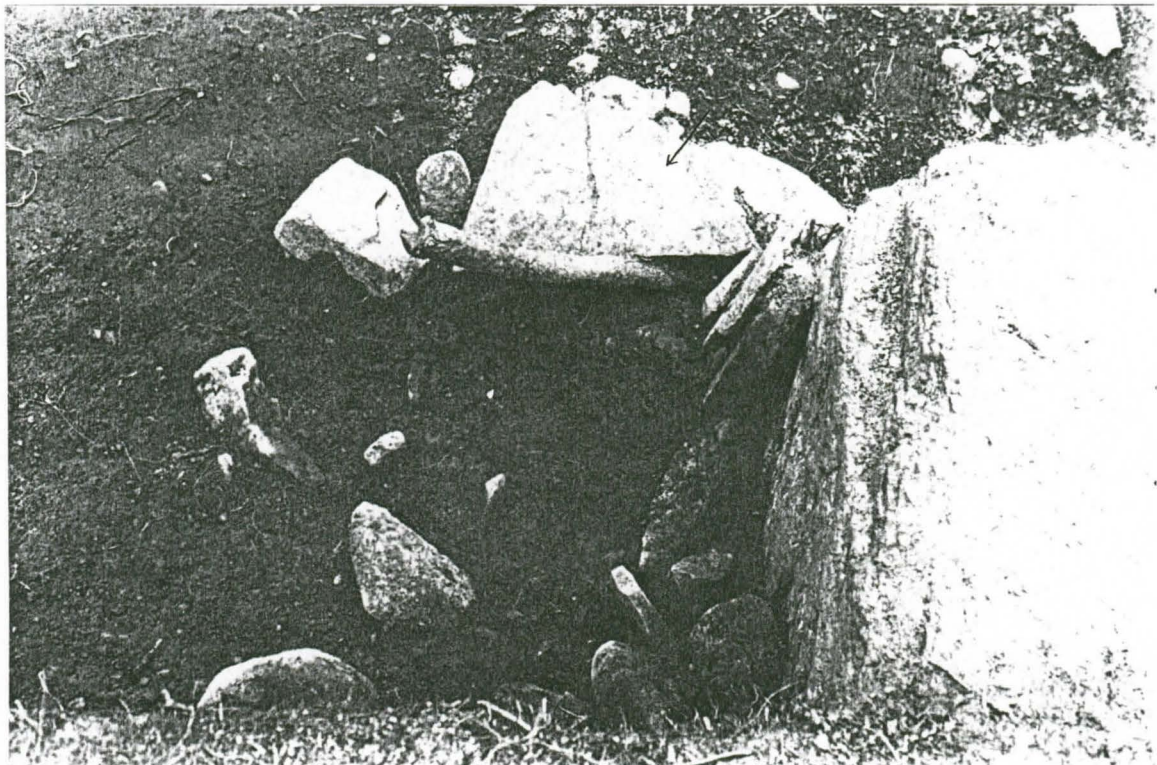
TYA 21163 ol. ruumishaudat poh-
jan kiviä muina, SE

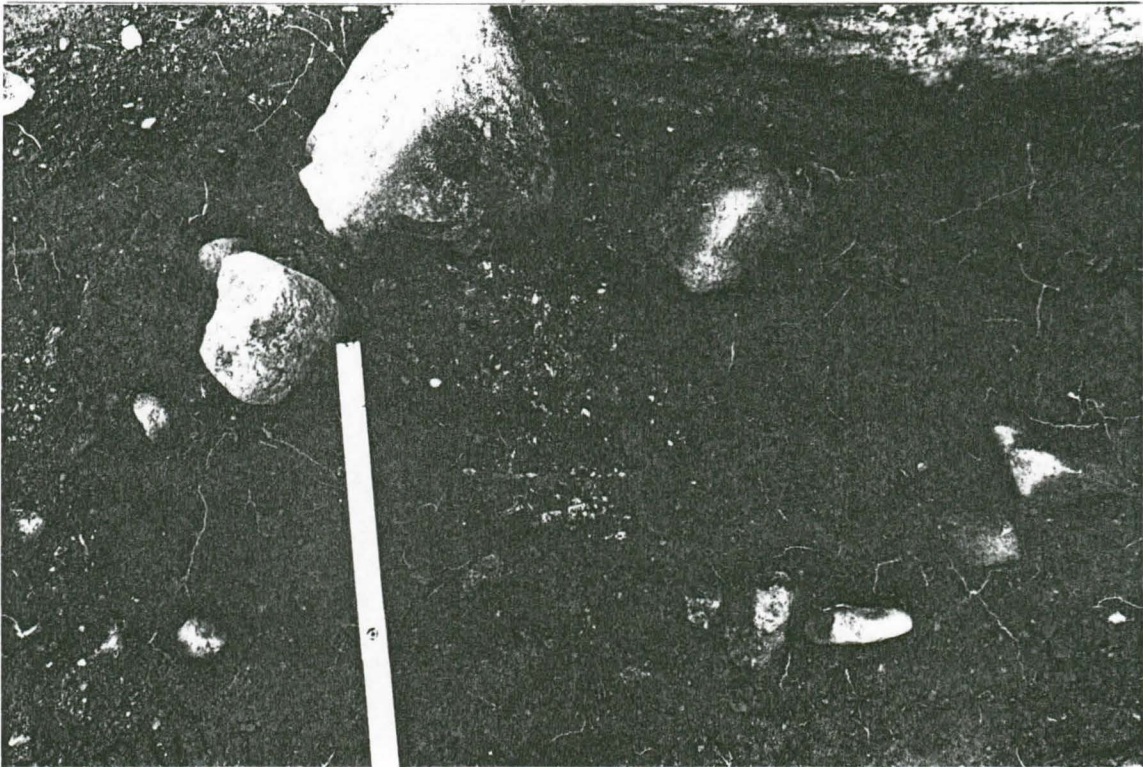
TYA 21149 Ryhmäkuva työntekijöistä: (vas.alk. Juha Nieminen, Toni Rindell, Johanna Björklund, Pauli Kuntomäki, Kati Rannikko, Marja Sipilä, Satu Aalto, Pirjo Väisänen ja Jukka Viikari)

TYA 21157 Kiveystä hartsiitiivisteurnan kohdalla tasossa 3 ruudussa 2104/3143, urnan löytökohdalla muolen osoittaman laakakiven alla, NW

TYA 21160 Kuten edellä, taso 4, NW

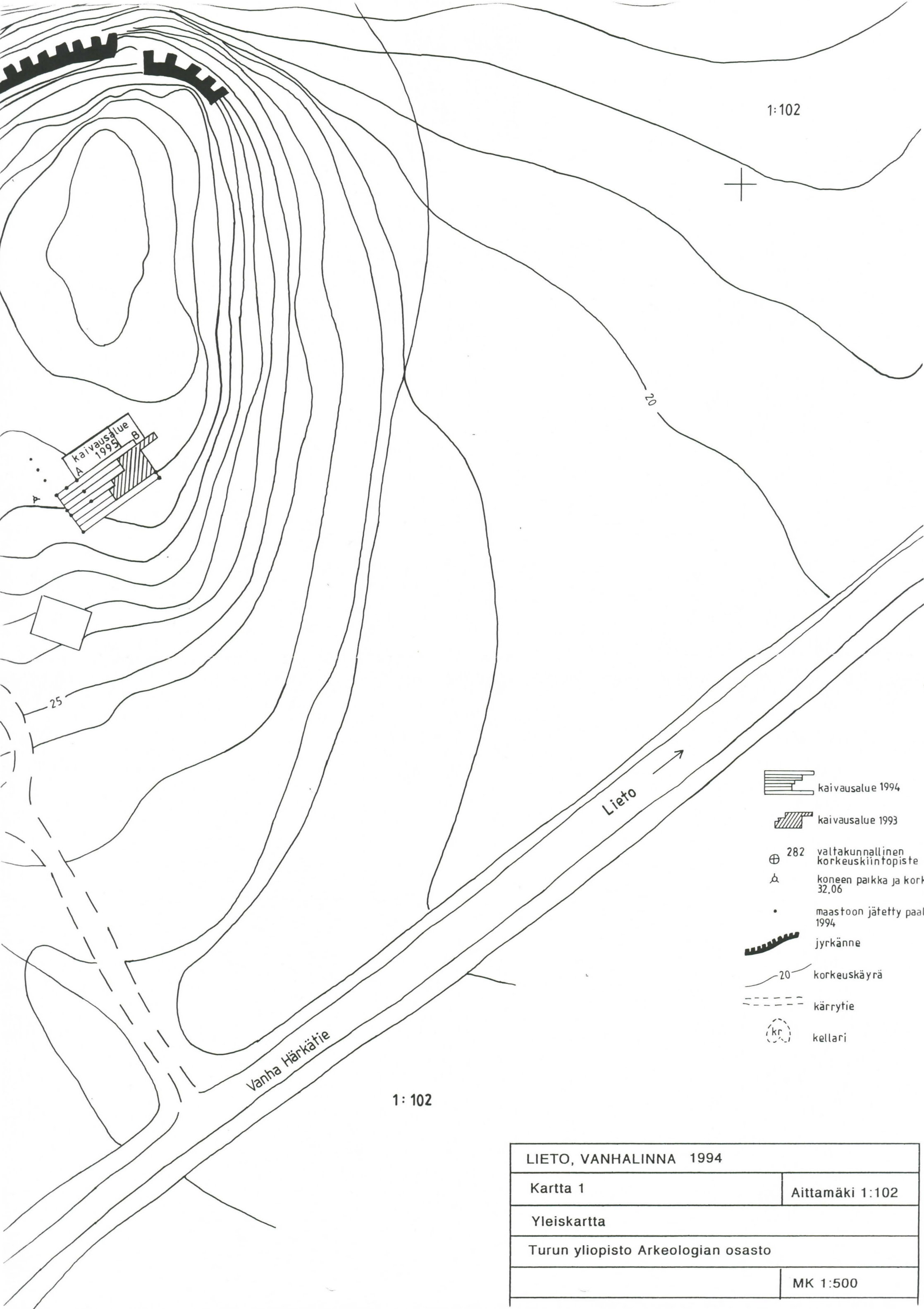
TYA 21162 Hartsitiivistettä ja pal. luuta sisältävä
hautaus rundussa 2104/3143, NE

TYA 21161 Kuten edellä, hartsitiiviste merkitty
pisteuvalla, NE

Kuva: ©Tietokuva by AriMatti Ruuska 9.6.1995
Kuvassa kaivausjohtajan kädessä kateisiin
joutunut hopeinen hevosenkenkäsoljen kaa-
ri TYA 621:116

1:102

20

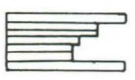
25

kaivausalue
1994
A
B

Lieto

Vanha Härkätie

1:102

 kaivausalue 1994

 kaivausalue 1993

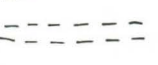
 282 valtakunnallinen korkeuskiintopiste

 koneen paikka ja korkeus 32,06

 maastoon jätetty paikka 1994

 jyrkäne

 20 korkeuskäyrä

 kärrytie

 (kr) kellari

LIETO, VANHALINNA 1994

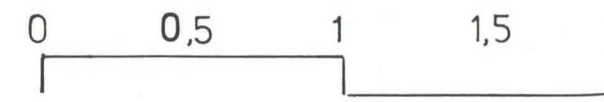
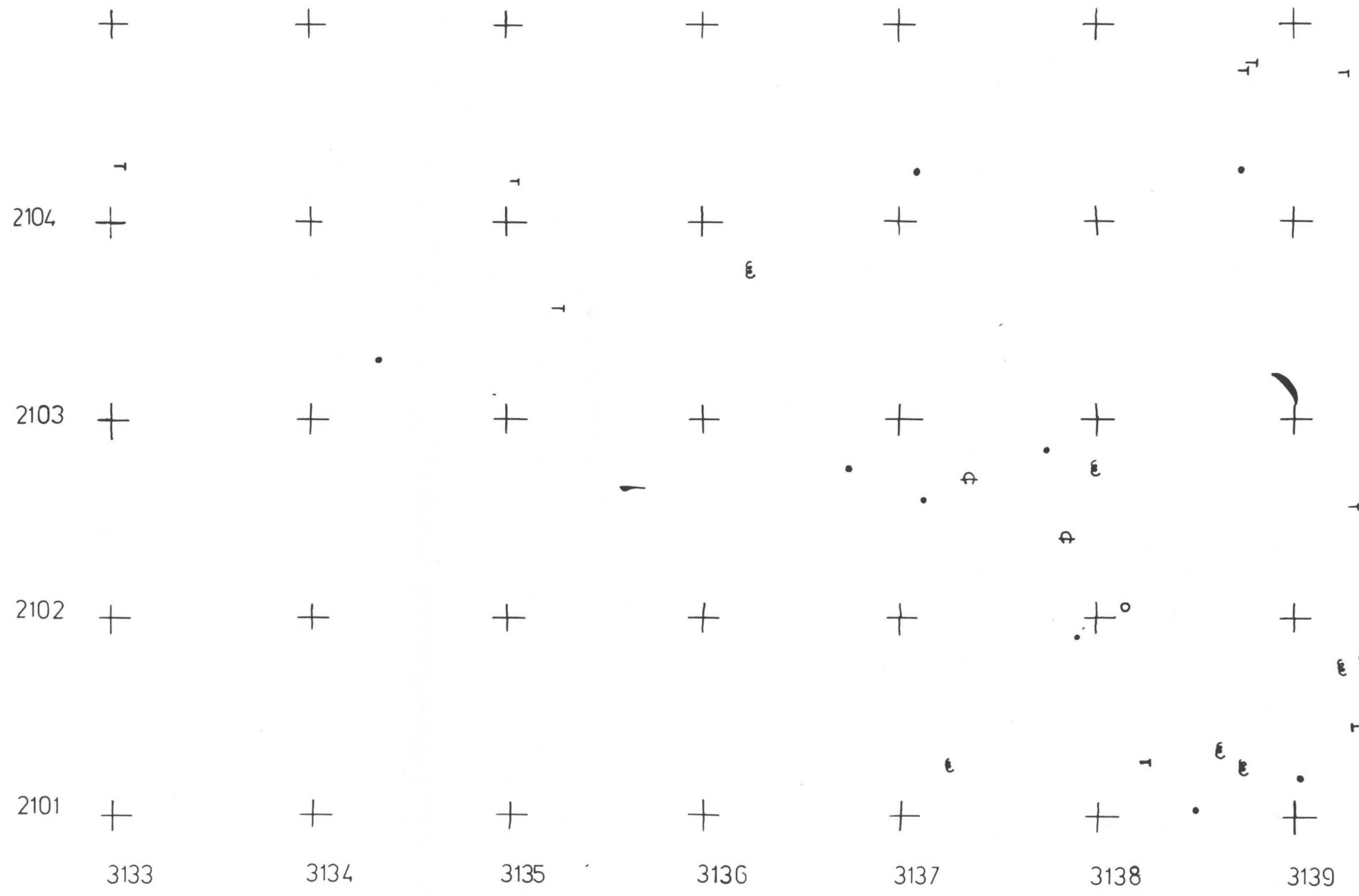
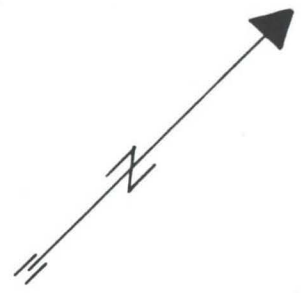
Kartta 1

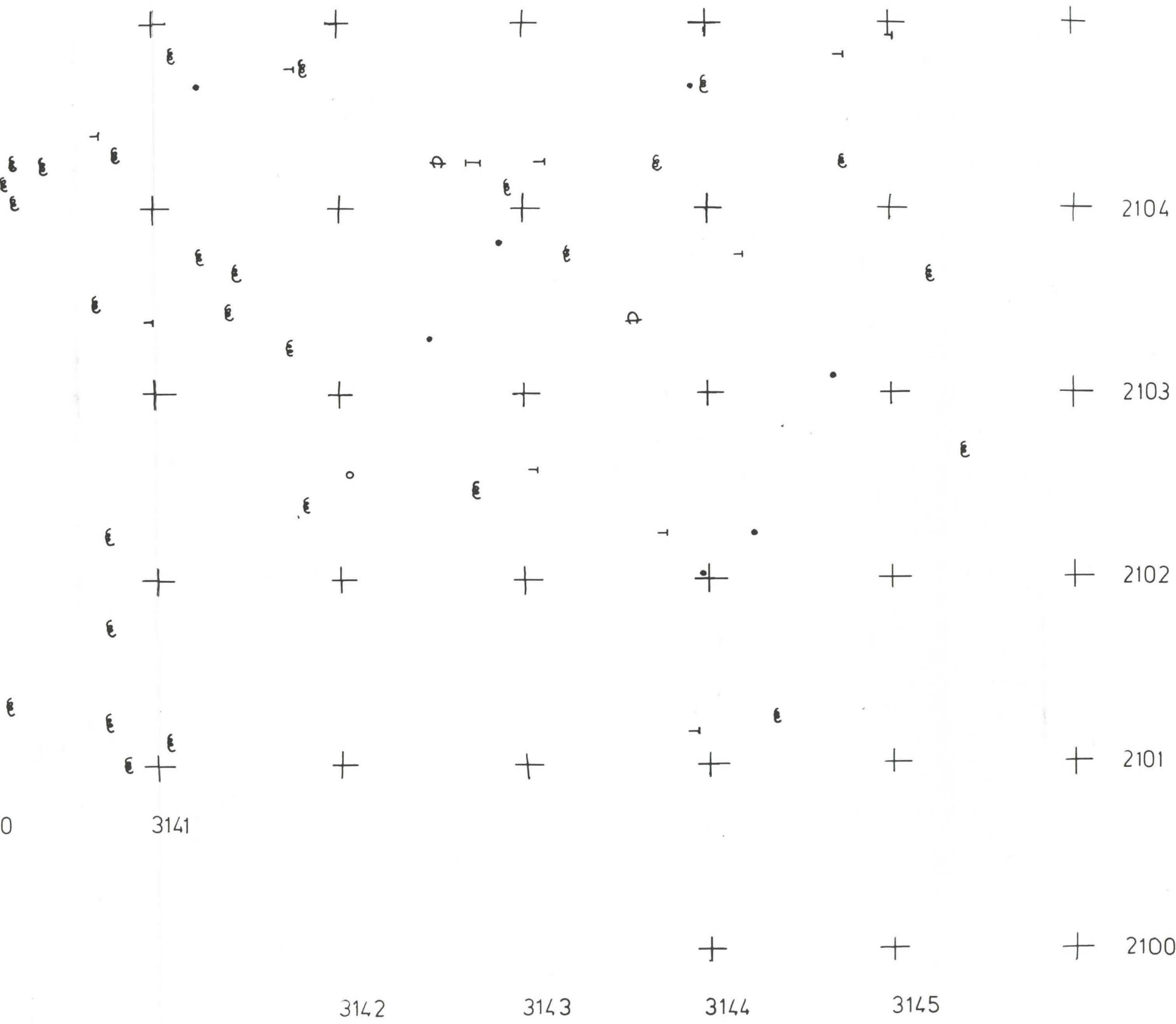
Aittamäki 1:102

Yleiskartta

Turun yliopisto Arkeologian osasto

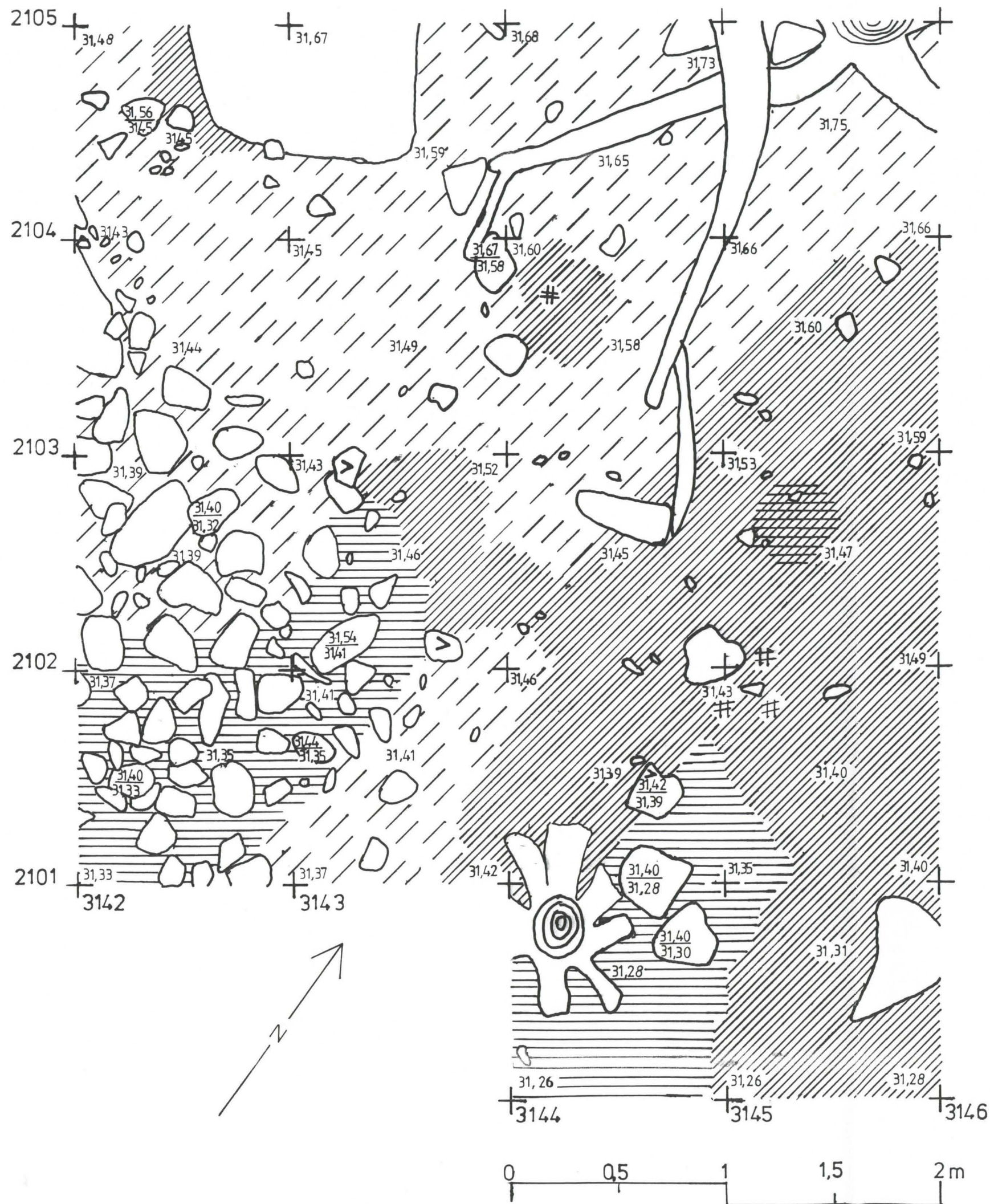
MK 1:500

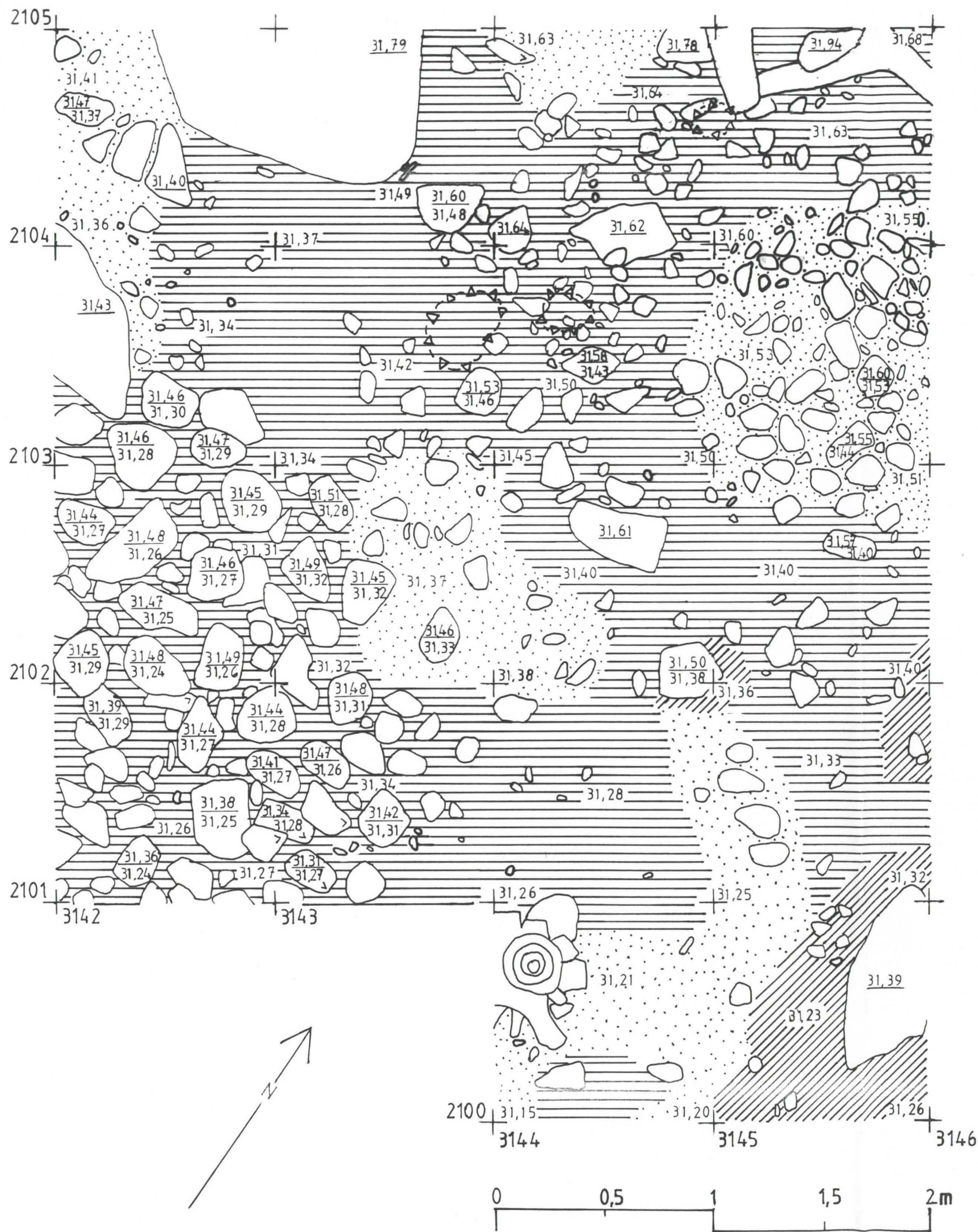
- ⊕ HEVOSENKENKÄSOLKI
- SORMUS
- LASIMASSA-, PRONSSI- TAI SAVIHELMI
- ⊗ SPIRAALI TAI SEN KATKELMA
- VEITSI
- ⤵ SIRPPI
- ⊢ NIITTI
- NAULA

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 A JA 1995 B	
KARTTA 2	Rek.n:o 1:102
Löytölevintäkartta	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
KP 31,81 m mpy	MK 1:25
Puhtaaksiilrtäjä: Tähti-Talvikki Järvinen	
20.2.1996	

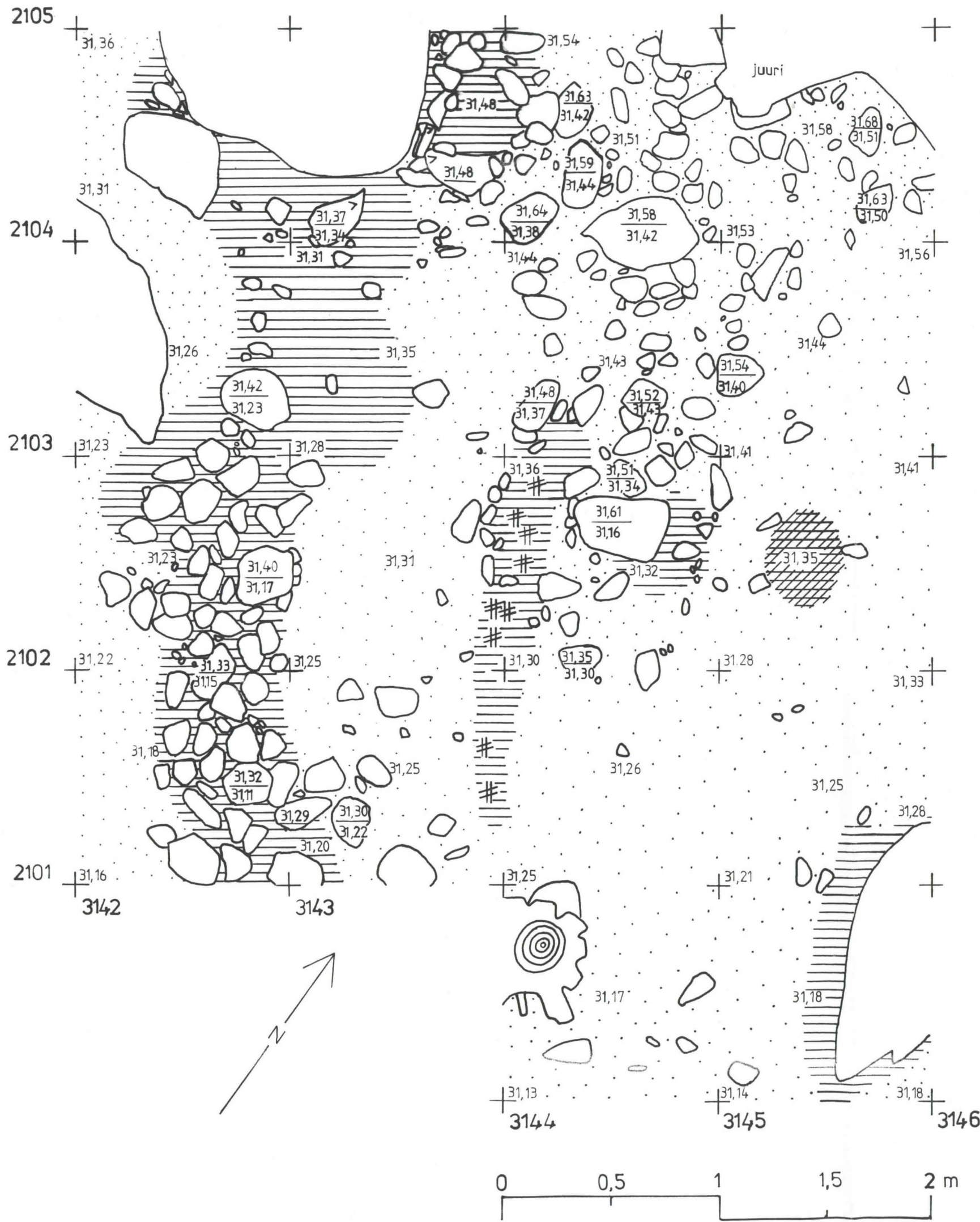
- HUMUS
- HARMAAKSI VÄRJÄTYNYT HIEKKA
- NOKIMAA
- KIVI
- LAAKAKIVI
- HIILENSIRUJA
- KANTO, JUURET
- KORKEUS M. P. Y.
- SEKOITTUNUT MAA

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 B	
KARTTA 3	Rek.n:o 1:102
Tasokartta: taso 1	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
KP 31,81 m mpy	MK 1:20
Puhtaaksi piirtäjä: Virva Lompola	
20.2.1996 <i>Marja Sijälä</i>	

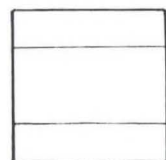
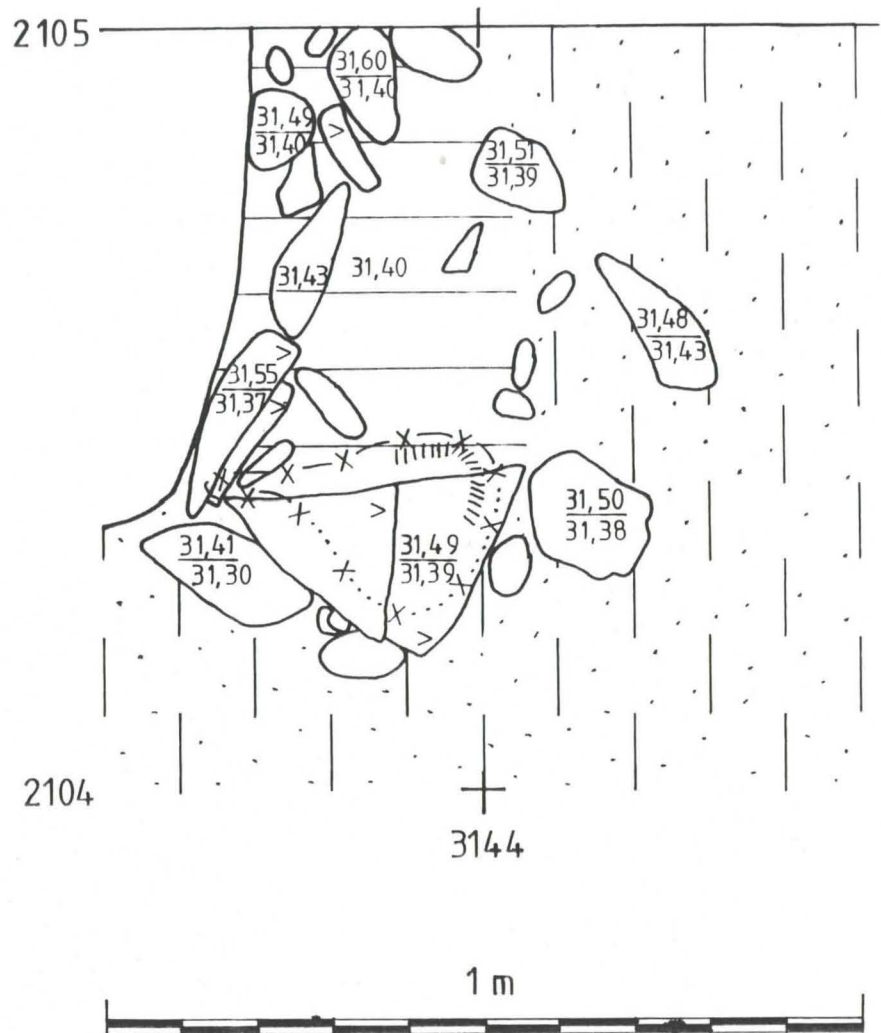
- HARMAAKSI VÄRJÄYTTYNYT HIEKKA
- VAALEA HIEKKA
- NOKIMAA
- KIVI
- HIEKKAKIVILAAKA
- KANTO
- KERAMIKKAKESKITTYMÄ
- 31,52 KORKEUS M.P.Y.

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 B	
KARTTA 4	Rek.n:o 1:102
Tasokartta: taso 2	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
KP 31,81 m mpy	MK 1:20
Puhtaaksi piirtäjä: Maria Tamminen	
20.2.1996	<i>Marja Sijala</i>

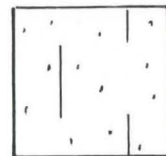

- HARMAAKSI VÄRJÄYTYNYT HIEKKA
- VAALEA HIEKKA
- KIVI
- HIEKKAKIVILAAKA
- HIILENSIRUJA
- KANTO
- KORKEUS M.P.Y.
- SEKOITTUNUT MAA

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 B	
KARTTA 5	Rek.n:o 1:102
Tasokartta: taso 3	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
KP 31,81 m mpy	MK 1:20
Puhtaaksi piirtäjä: Mari Koskinen	
20.2.1996	<i>Mari Sigulä</i>

Harmaaksi värjäytynyt hiekka

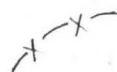
Vaaleanruskea hiekka

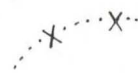
Kivi, pinta- ja pohjavaaitusluku, korkeudet metrejä mpy

Laakakivi

Palaneen luun keskittymän raja

— " — — " — — " — — " — " — kiven alla

Hartsitiivistekehä

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 B

KARTTA 6

Rek. n:o 1:102

Yksityiskohtakartta: hartsitiivisteurna, taso 4

Turun yliopisto Arkeologian osasto

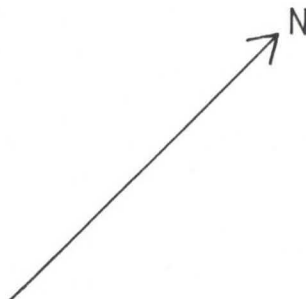
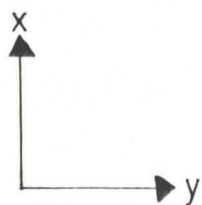
KP 31,81 m mpy

MK 1:10

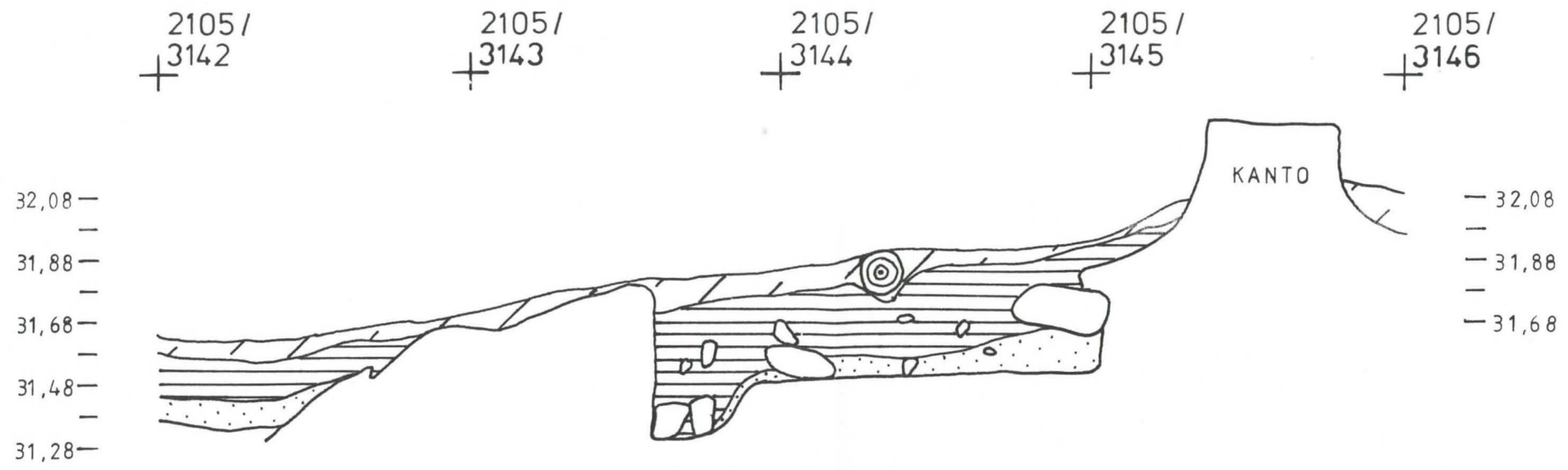
Marja Sipilä

6.11.1995

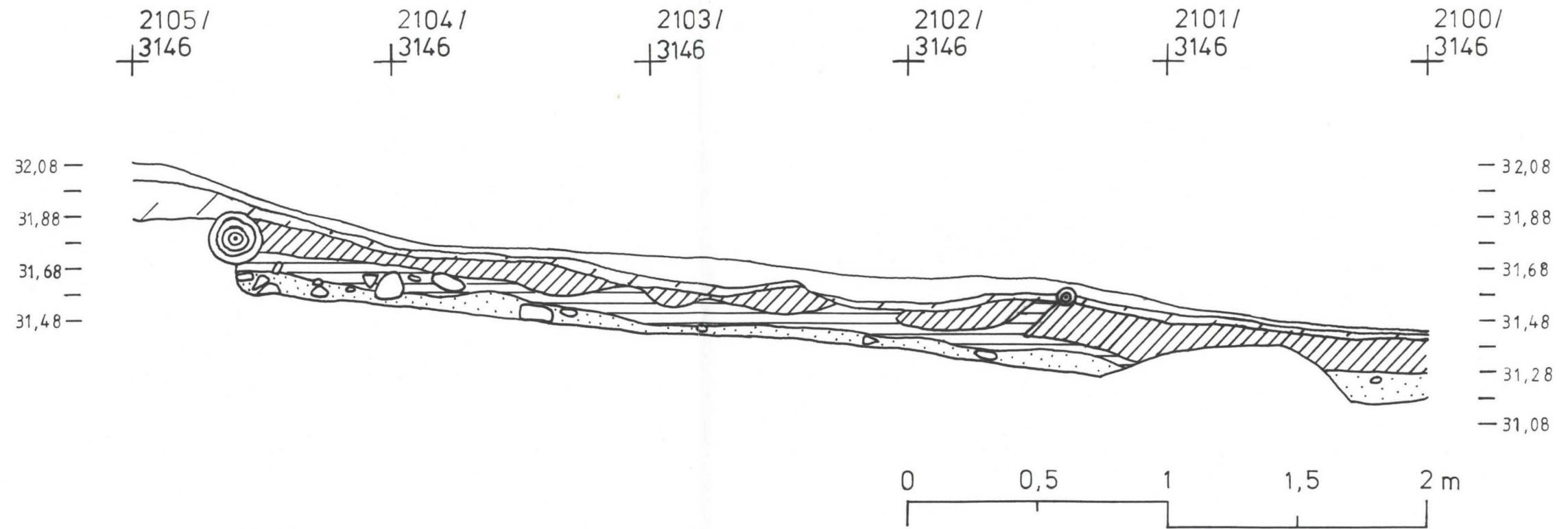
Marja Sipilä

NW - profiili

NE - profiili

 TÄYTEMAA

 HUMUS

 HARMAAKSI VÄRJÄYTYNYT HIEKKA

 VAALEA HIEKKA

 NOKIMAA

 KIVI

 JUURI

 30,56 KORKEUS M.P.Y.

LIETO VANHALINNA AITTAMÄKI 1995 B	
KARTTA 8	Rek.n:o 1:102
Leikkauskartta: kaivausalueen luoteis- ja koillisprofiili	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
KP 31,81 m mpy	MK 1:20
Puhtaaksi piirtäjä: Sanna Heinonen	
20.2.1996	<i>Sanna Heinonen</i>